

# СКЛАДАЄМО СПРОЩЕНІ АКТИ: ПОРЯДОК ДІЙ

З 01.04.2026 змінилися вимоги до оформлення деяких первинних документів. Зокрема, відтепер акти виконаних робіт, наданих послуг або оренди можуть бути без підпису замовника (орендаря). Таке нововведення спрощує документообіг у певних випадках, тому суб'єктів господарювання цікавлять практичні аспекти його застосування.

У цьому чеклісті ми пояснюємо, що та як потрібно зробити, щоб скористатися можливістю скласти спрощені акти.

## Що саме змінилося з 01.04.2026?

З 01.04.2026 набув чинності Закон від 24.02.2026 № 4791-IX (далі – Закон № 4791), яким унесено зміни до ст. 9 Закону від 16.07.1999 № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (далі – Закон № 996) щодо спрощення оформлення первинних документів з надання послуг.

Зміни стосуються обов'язкових реквізитів первинних документів. Тепер у ч. 2 ст. 9 Закону № 996 передбачено, що первинний документ може не містити таких реквізитів, як посада, прізвище й підпис уповноваженої особи замовника послуг (робіт) або наймача (орендаря).

### Зверніть увагу! Таке спрощення:

1. *можливе лише в первинних документах за договорами про виконання робіт, надання послуг та оренди;*
2. *не дозволене у випадках, передбачених ч. 2 ст. 9 Закону № 996. А саме ця норма не поширюється на документування:*
  - господарських операцій, оплата яких здійснюється за рахунок публічних коштів;
  - господарських операцій, здійснених на виконання договорів:
    - найму (оренди) державного або комунального майна;
    - будівельного підряду, проєктно-вишукувальних робіт;
    - про пожертву, благодійну або гуманітарну допомогу.

**Для підтвердження фактів здійснення господарських операцій за договорами про виконання робіт, надання послуг та оренди** сторони складають:

- акт приймання-передачі виконаних робіт;
- акт приймання-передачі наданих послуг;
- акт нарахованої орендної плати.

Отже, ці акти можна **оформлювати без таких реквізитів, як посада, прізвище і підпис уповноваженої особи замовника послуг (робіт) або наймача (орендаря), але за певних умов**, установлених ч. 2 ст. 9 Закону № 996.

## Три правила застосування спрощеного оформлення актів

Спрощене оформлення актів можливе за таких умов:

### Умова 1

Порядок документування господарських операцій спрощеним способом має бути **передбачений договором, укладеним у письмовій формі.**

### Умова 2

Господарські операції **відображаються в бухгалтерському обліку** в періоді їх здійснення.

### Умова 3

Господарські операції, які ви оформлюєте, **не належать** до тих, на які не поширюється норма ч. 2 ст. 9 Закону № 996 щодо спрощеного документування.

А саме ця норма не поширюється на документування:

1. господарських операцій, оплата яких здійснюється за рахунок публічних коштів;
2. господарських операцій, здійснених на виконання:
  - договорів найму (оренди) державного або комунального майна;
  - договорів будівельного підряду, проєктно-вишукувальних робіт;
  - договорів про пожертву, благодійну або гуманітарну допомогу.

## Алгоритм дій для впровадження спрощеного оформлення актів

Виходячи з норм оновленої ч. 2 ст. 9 Закону № 996 та вищенаведених умов, радимо такий порядок впровадження спрощеного оформлення актів.

### Крок 1. Перевіряємо, чи можливе спрощене оформлення акта за нашим договором.

Перелік заборон див. в «**Умова 3**» цього чекліста.

### Крок 2. Перевіряємо, чи є в письмовому договорі положення щодо спрощеного оформлення акта.

Якщо укладаєте новий договір, обов'язково включіть до нього таку умову. Якщо бажаєте запровадити спрощене оформлення актів за вже чинним договором, укладіть до нього додаткову угоду, яка передбачатиме спрощене документування актів.

Формулювання в договорі або додатковій угоді до нього може бути таким (зразок 1).

## Зразок 1. Формулювання умови договору щодо спрощеного способу оформлення актів.

<...>

*3.1. Сторони домовилися, що акт наданих послуг оформлюється Виконавцем протягом 3 календарних днів з дати фактичного надання послуги у двох екземплярах та підписується лише уповноваженою особою Виконавця.*

*3.2. Один екземпляр акта має бути наданий Виконавцем Замовнику протягом 3 календарних днів з дати його складання.*

*3.3. Замовник має право висунути свої претензії щодо якості наданих послуг протягом 5 календарних днів з дати отримання акта наданих послуг. У разі ненадходження письмових претензій від Замовника протягом зазначеного строку, вважається, що надані послуги відповідають умовам договору.*

<...>

## Крок 3. Складаємо спрощений акт.

Оскільки спрощений акт – є первинним документом, необхідно включити в нього всі обов'язкові реквізити, передбачені ч. 2 ст. 9 Закону № 996, а саме:

- назву документа;
- дату складання;
- назву підприємства, від імені якого складено документ;
- зміст та обсяг господарської операції, одиницю виміру господарської операції;
- посади і прізвища осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і правильність її оформлення;
- особистий підпис або інші дані, що дають змогу ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції.

Також, виходячи з вимог ч. 2 ст. 9 Закону № 996, в акті обов'язково має бути вказана дата (період) надання послуг, виконання робіт або найму (оренди).

**Наша порада.** Щоб уникнути непорозумінь з контрагентом, форму акта, який складатиметься за фактом здійснення господарських операцій, можна затвердити ще на етапі підписання договору та додати її до договору як один із додатків.

Нижче наводимо зразок одностороннього акта про надані послуги (зразок 2).

## Зразок 2. Акт про надані послуги (складений спрощеним способом, без підпису замовника).

### АКТ

наданих послуг за договором від 04.02.2026 № 33/п  
м. Черкаси 27.05.2026

Акт складено на підтвердження факту надання послуг за договором від 04.02.2026 № 33/п (далі – Договір) у період з 01.05.2026 до 27.05.2026.

**Замовник: Товариство з обмеженою відповідальністю «ЖАЙВОРОНОК»**

Код ЄДРПОУ: 13121110

Рахунок: UA3323232300000321131314151617, Банк: АТ «БАНК-1»

Адреса: м. Черкаси, вул. Зелена, 37, оф. 8

Телефон: (050)1918176, e-mail: JJJ3@i.ua

**Виконавець: Товариство з обмеженою відповідальністю «КОНСУЛЬТАНТ-3»**

Код ЄДРПОУ: 22544473

Рахунок: UA332424240000012345611224433

Банк: АТ «БАНК-2»

Адреса: 49 000, м. Черкаси, вул. Трояндова, 44, оф. 7

Телефон: (067)5551443, E-mail: Cons3@gmail.com

1. Цей акт підтверджує, що Виконавцем надано, а Замовником прийнято такі інформаційно-консультаційні послуги:

| № з/п                            | Найменування                                                                                                                                                                                 | Одиниця виміру | Кількість | Ціна без ПДВ, грн | Сума без ПДВ, грн |
|----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|-----------|-------------------|-------------------|
| 1.                               | Інформаційно-консультаційна послуга щодо порядку реєстрації припинення підприємницької діяльності ФОП – платником єдиного податку третьої групи.<br>Дата надання послуги – <b>07.05.2026</b> | шт.            | 1         | 15 000,00         | 15 000,00         |
| 2.                               | Інформаційно-консультаційна послуга з питань оподаткування операції надання поворотної фінансової допомоги<br>Дата надання послуги – <b>25.05.2026</b>                                       | шт.            | 1         | 5 000,00          | 5 000,00          |
| Всього                           |                                                                                                                                                                                              |                |           |                   | 20 000,00         |
| Податок на додану вартість (ПДВ) |                                                                                                                                                                                              |                |           |                   | 4 000,00          |
| Загальна сума з ПДВ              |                                                                                                                                                                                              |                |           |                   | 24 000,00         |

2. Загальна сума, що підлягає сплаті за цим актом, становить 24 000 грн (двадцять чотири тисячі гривень). Строк сплати зазначеної суми відповідно до умов Договору – не пізніше 01.06.2026.

3. Послуги надано в повному обсязі, в установлені договором строки та їх якість відповідає вимогам Договору.

4. Цей акт є первинним документом, складеним за фактом наданих послуг відповідно до Договору.

5. Акт складено у 2 примірниках, по одному для кожної зі сторін Договору.

Керівник консультаційного відділу

ТОВ «КОНСУЛЬТАНТ-3»

(Марченко)

Олексій МАРЧЕНКО

МП

-----

## **Крок 4. Відправляємо складений акт замовнику.**

Складання акта в односторонньому порядку не усуває потреби надання його екземпляра замовнику, оскільки в операції брали участь дві сторони. А отже, цей первинний документ має бути як у виконавця, так і у замовника.

### **Відповіді на запитання**

Відповімо на найбільш часті запитання щодо спрощених актів.

#### **1. Що буде, якщо договором не передбачено умов щодо спрощеного акта, проте акт оформлено без підпису замовника?**

У такому разі є ймовірність невизнання контролюючим органом такого акта як первинного документа, оскільки він не відповідає однієї із вимог, передбачених ч. 2 ст. 9 Закону № 996. Отже, це буде підставою для невизнання господарської операції, яка підтверджується таким актом. У свою чергу, цей факт буде мати негативні наслідки в податковому обліку: невизнання витрат, податкового кредиту та застосування штрафних санкцій, передбачених Податковим кодексом України за заниження податкових зобов'язань.

#### **2. Чи можуть сторони договору не використовувати після 01.04.2026 спрощений спосіб оформлення актів, а скласти звичайні двосторонні акти?**

**Так, можуть.**

Застосування спрощеного способу оформлення актів – це право, а не обов'язок сторін договору. Саме тому в ч. 2 ст. 9 Закону № 996 зазначено, що документування господарських операцій таким способом має бути передбачено договором, укладеним у письмовій формі. А договір сторони укладають, ґрунтуючись на принципі свободи договору, установленому ст. 627 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ). Відповідно до цієї норми ЦКУ сторони є вільними в укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору.

Отже, якщо у сторін договору немає бажання, щоб акти оформлювалися в односторонньому порядку, ніхто не має права їх примусити це робити. Тому в такому разі сторони оформлюють акти в звичайному порядку, із зазначенням уповноважених представників сторін та їх підписами на акті.

### **3. Чи може замовник пред'явити претензію виконавцю щодо якості наданих послуг (виконаних робіт), якщо вони підтверджуються одностороннім актом?**

**Так, має право.**

Але ці моменти варто детально прописати в договорі.

Вважаємо, що складання односторонніх актів не виключає можливості замовника заявляти виконавцю претензії щодо порушення зобов'язань, передбачених договором.

Так, відповідно до ст. 610 ЦКУ порушенням зобов'язання є його невиконання або виконання з порушенням умов, визначених змістом зобов'язання (неналежне виконання). У разі порушення зобов'язання настають наслідки, передбачені ст. 611 ЦКУ.

Отже, умова в договорі, яка передбачає одностороннє оформлення актів, не є підставою для унеможливлення сторонам договору заявляти про неналежне виконання зобов'язання. Радимо в договорі, який передбачає таку умову, також прописувати порядок заявлення претензій щодо якості наданих послуг / виконаних робіт. Формулювання такої умови ми навели у **зразку 1** (див. вище).

### **4. Чи мають право на спрощене оформлення актів фізособи-підприємці, адже на них не поширюються норми Закону № 996?**

Вважаємо, що фізособи-підприємці також мають право у своїх договірних відносинах застосовувати спрощене оформлення актів, в односторонньому порядку.

І хоч Закон № 966 не поширюється на ФОП, але вони мають право включати в договір всі ті умови, що не суперечать чинному законодавству, керуючись тим же принципом свободи договору, установленим ст. 627 ЦКУ.

Також у ФОП доволі часто викликає сумнів щодо спрощеного способу оформлення актів той факт, що в ст. 9 Закону № 996 зазначено, що «такі господарські операції відображаються у бухгалтерському обліку в періоді їх здійснення». Оскільки підприємці не ведуть бухгалтерський облік, вони не можуть виконати цю умову із Закону № 996.

Проте вважаємо, що це також не є підставою для обмеження ФОП застосовувати спрощені акти. Вони не зобов'язані виконувати це правило, оскільки на них не поширюються норми Закону № 996.

Водночас варто було б дізнатися думку Мінфіну з цього питання. На сьогодні відповідного роз'яснення немає.